

Vereniging Konstantin Paustovski

NIEUWSBRIEF #26 FEBRUARI 2024

Beste leden, sympathisanten en vrienden van de vereniging,

De redactie heeft een nieuwsbrief samengesteld met slechts één onderwerp:

PAUSTOVSKI EN DE GEMISTE NOBELPRIJS

• In 2016 tijdens een bezoek aan het Literair Centrum K.G. Paustovski wist de toenmalige directeur Valentina Pimneva ons te vertellen dat een jaar eerder de officiële documenten en short list van het Nobelprijsc comité openbaar waren gemaakt. Zoals gebruikelijk 50 jaar na datum, deze van 1965 dus.

Valentina ontdekte toen dat de naam van Konstantin Paustovski daarin niet voorkwam.

• Vanwaar toch dat hardnekkig gerucht dat Paustovski genomineerd zou zijn geweest in 1965?

• Dankzij het speurwerk van Prof. Em. Emmanuel Waegemans komen we er alles van te weten. Hij vergastte de aanwezige leden tijdens de feestelijke bijeenkomst in Ede op 17 december 2023 op een uitermate boeiende lezing.

• Ter ere van ons vijfde lustrum bieden we de integrale tekst van de uiteenzetting niet alleen aan onze leden maar ook ook aan onze vrienden aan.

Het Redactiecomité.

Inhoud # 26

- *Paustovski en de gemiste Nobelprijs.*
- *Colofon*

[2]
[9]

WAAROM KREEG KONSTANTIN PAUSTOVSKI DE NOBELPRIJS NIET?

Zoals bekend hebben zes Russische schrijvers de Nobelprijs gekregen: Ivan Boenin (1933), Boris Pasternak (1958), Michail Sjolochov (1965), Aleksandr Solzjenitsyn 3 x (1970), Josif Brodski (1987) en Svetlana Alexijevitsj (2015). In het jaar dat Sjolochov de prijs kreeg, waren er zelfs vier kandidaten: hijzelf en Paustovski, Anna Achmatova en Vladimir Nabokov.

Minder bekend is dat heel wat meer Russen in aanmerking zijn gekomen voor deze hoge onderscheiding, nu soms vergeten, maar toen tamelijk populair: behalve de wereldberoemde Lev Tolstoj werd ook gedacht aan Dmitri Merezjkovski, Maksim Gorki, Konstantin Balmont, Pjotr Krasnov, Ivan Sjmeljov, Nikolaj Berdjajev, Mark Aldanov, Boris Zajtsev, Leonid Leonov. Van de tien waren er zeven émigrés!

Onder de kandidaten voor het jaar 1967 bevonden zich o.a. Samuel Beckett, Louis Aragon, Alberto Moravia, Jorge Luis Borges, Pablo Neruda, Graham Greene, John Tolkien. Allemaal stuk voor stuk serieuze concurrenten, maar geen van hen heeft de prijs gekregen. Die ging naar de schrijver Michel Angel Asturias van Guatemala, die trouwens een jaar ervoor de Leninprijs voor de Vrede had gekregen.

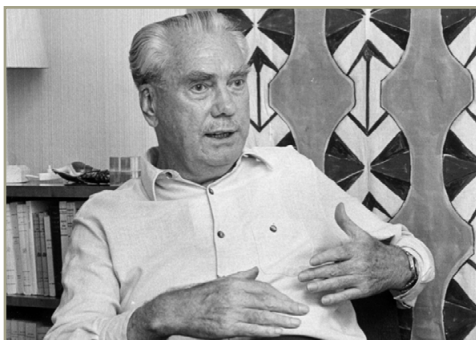
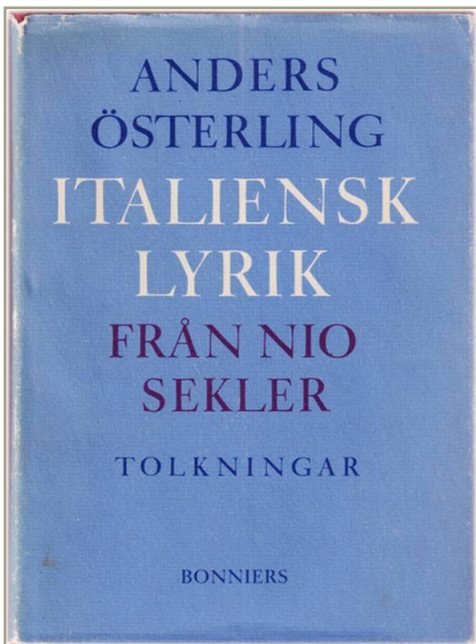
Paustovski is drie keer in aanmerking gekomen voor de prijs: in 1965, 1967 en 1968. Het verhaal gaat nu dat hij hem in 1965 niet gekregen heeft, 1) omdat hij naar Michail Sjolochov ging en 2) dat het te danken / wijten was aan de druk van Sovjetdiplomaten in Stockholm op het Nobelprijsc comité.

Een van de redenen voor de weigering van de Sovjets om Paustovski de prijs te laten toekennen, is ongetwijfeld de liberale positie die de schrijver innam en zijn inzet voor vervolgte schrijvers, zoals voor de in 1958 bekroonde Boris Pasternak.

De dissidente chansonnier Aleksandr Galitsj heeft later gezongen: 'We zullen ons allen met naam herinneren die toen hun hand hebben opgestoken', d.w.z. die gestemd hebben voor de uitsluiting van Pasternak uit de Schrijversbond.

Anders Österling

Nils Arthur Lundkvist

Bekend is wellicht de reactie van Paustovski toen de secretaris van de Schrijversbond in Taroessa kwam aangezet met het dringende verzoek om naar Moskou te komen om op een vergadering het boek *Dokter Zjivago* van Pasternak te veroordelen. Paustovski bleef rustig verder vissen en zei: **Goed, breng me dan het boek, dan lees ik het en zal ik zeggen wat ik ervan vind.** Geniaal, niet ?

Paustovski vernam dat hij kandidaat was toen hij op Capri verbleef en hij vernam het van buitenlanders. Het is duidelijk niet de Schrijversbond van de Sovjetunie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen.

Wat nu merkwaardig is, is dat de naam van Paustovski niet voorkomt in de short list van de kandidaten voor de Nobelprijs 1965, hij komt alleen voor in het slotprotocol van het Comité 1965.

Volgens de archivaris van het Comité werd de kandidatuur van Paustovski slechts *mondeling*^[1] voorgedragen. Dat zou gebeurd kunnen

zijn door Anders Österling, een vertaler van poëzie, in het bijzonder van Italiaanse, van de Renaissance tot de 20e eeuw. In 1965 verscheen zijn bloemlezing *Italiensk lyrik från nio sekler*. De vraag is hoe Österling en de Zweedse lezer Paustovski leerde kennen ?

De eerste die Paustovski voorstelde aan het Zweedse lezerspubliek was Nils Arthur Lundkvist, een in Zweden geen onbekende literator. Hij ondernam een grote reis door de Sovjetunie en schreef daar het boek *Vallmor från Tasjkent: en resa i Sovjet-Unionen (Klaprozen uit Tasjkent, 1952)* over. Het is een kleine encyclopedie over de Sovjetunie geworden – de regio's, de natuur, de musea, theaters, Siberië, de Oeral, Centraal-Azië, Kaukasus. Hij vernoemt ook veel schrijvers, waaronder Paustovski: **'... voor mij was dit een nieuwe en heel aangename kennismaking'**. Vele jaren later werden zijn reisverslagen over de USSR, Cuba en China en over het leven in de communistische landen als onkritisch beschouwd en idealiserend. Ik citeer even de Zweed Lundkvist over Paustovski:

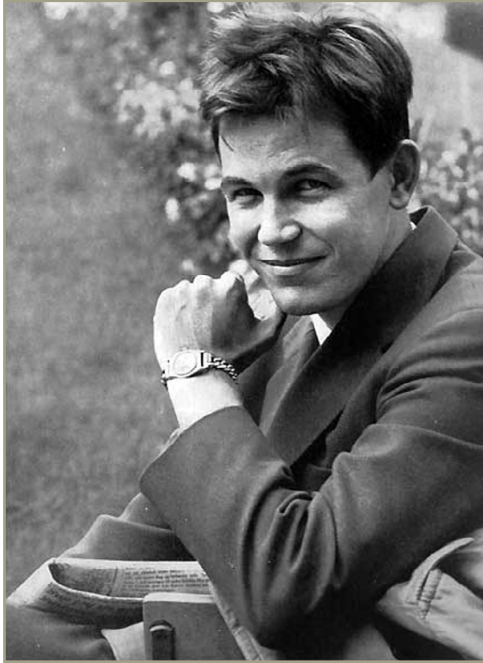
Zijn bundel *Uitgekozen verhalen* (Moskou 1947) bevat het meest individuele en meest interessante proza gepubliceerd in het Sovjetland na dat van Babel, Ivanov en Pilnjak van de jaren 20. Maar hij is helemaal geen waanzinnige expressionist met kortgeknipt haar of de auteur van fantastische arabesken die een exotische wereld creëert. Hij voelt zich onverzadigbaar aangetrokken tot de realiteit en dat bepaalt heel zijn manier van leven ; hij maakt zich de meest verschillende beroepen doorheen heel de Sovjetunie eigen, van visser tot matroos, van ijzergieter tot machinist, van leraar tot journalist.

Dan heeft hij het over *Kara-Boegaz* en *Kolchida* van de jaren 30, meeslepende verhalen van losjes aan elkaar hangende prozafragmenten. In schilderachtige episodes schildert Paustovski het moeilijke veroveren van Kara-Boegaz, de ontmoetingen in de zoutwoestijn van de Sovjetingenieurs met de plaatselijke bewoners tegen de achtergrond van het onmetelijk prachtige ochtendgloren, het onderwerpen van de wilde natuurelementen door moderne wetenschappelijke methodes.

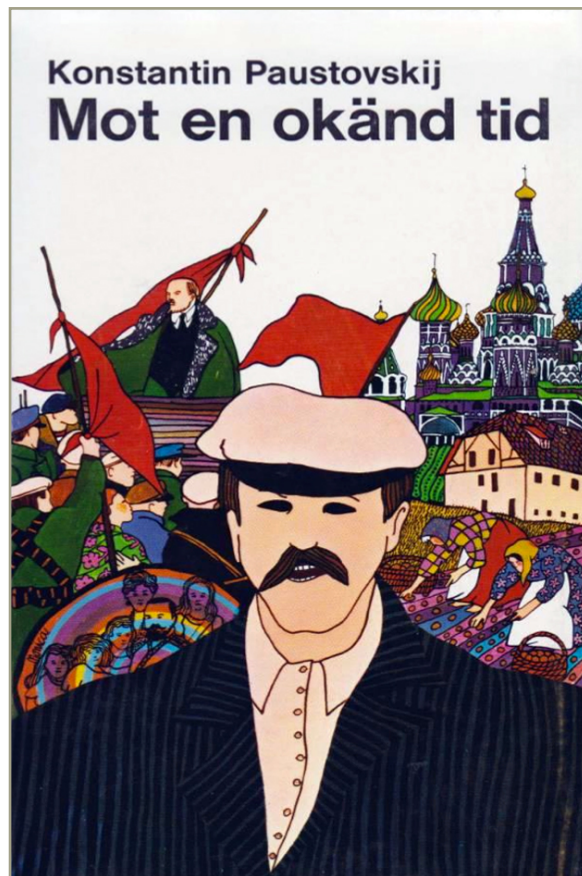
De onverzadigbare nieuwsgierigheid van Paustovski is absoluut on-wetenschappelijk, maar in hoge mate onderhoudend en verbaast door zijn rijke verbeelding.

Hoe uitnodigend en positief dit verhaal over Paustovski ook moge zijn, het bleef het verhaal over een illustere onbekende. Tegen het begin van de jaren 60 verscheen Paustovski maar nu en dan met een verhaal in de Zweedse pers of in bloemlezingen. Maar tegen het midden van de jaren 60 werd hij in Zweden al even graag vertaald als in Italië. De literaire correspondent van de Zweedse krant *Dagens Nyheter* (*Nieuws van de dag*) Nils Otto Folke Isaksson noemde Paustovski in zijn krant een 'echte romanticus': **'Tot de interessantste Russische schrijvers van onze dagen behoort Konstantin Paustovski die door een van de Zweedse Ruslandkenners – Hans Rudolf Björkegren als een waardig kandidaat voor de Nobelprijs wordt genoemd'**. Als een jaar later de Zweedse vertaling van Paustovski's autobiografie verschijnt (*Mot en okänd tid, Begin van een onbekend tijdperk*, – van de hand van de imminente vertaalster Karin de Laval), wijdt Isaksson daar een hele bladzijde aan.

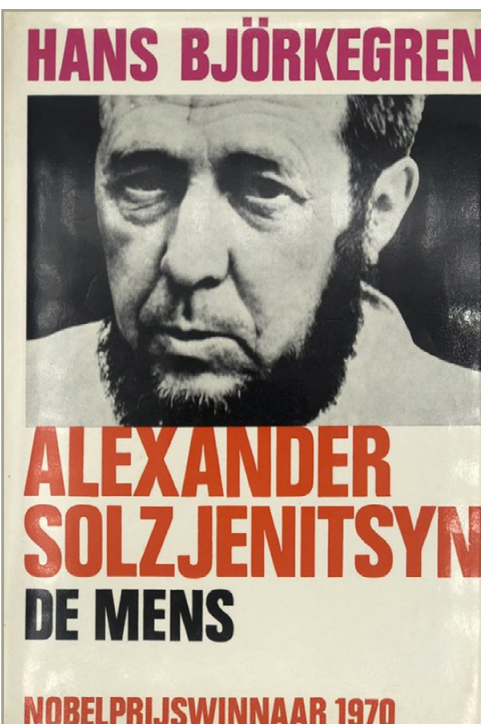
Nils Otto Folke Isaksson

Verhaal over het Noorden

Hans Rudolf Björkegren

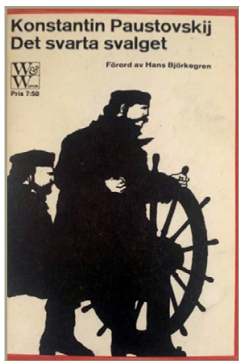
Wat echt belangrijk kon zijn, was het expertenverslag voor het Nobelprijsc comité 1965 van de hand van Erik Mesterton. Hij schreef wat wij een 'leesrapport' zouden noemen, waarin hij zich niet in bochten draait om de behandelde schrijver op te blazen, met een traditionele uiteenzetting van Paustovski's biografie en een poging om uit te zoeken waardoor het werk van de schrijver aantrekkelijk zou kunnen zijn voor de leden van de jury van het Nobelprijsc comité.

. Hij begint met te zeggen dat Paustovski geboren werd in Moskou in 1892 in een gezin van intellectuelen met wortels in de Oekraïne, waar zijn voorouders kozakken waren.

. Hij werd al jong gegrepen door de literatuur en probeerde allerlei beroepen in de meest uiteenliggende uithoeken van het onmetelijke Russisch Imperium.

Erik Mesterton

De zwarte muil (= Kara Boegaz)

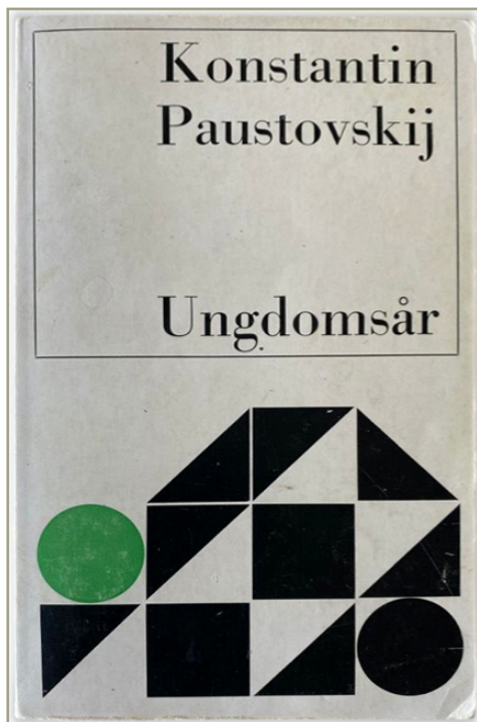
August Blanche

. Hij verwijst naar zijn studie aan een klassiek gymnasium en aan de universiteit van Kiev en Moskou, en somt dan met genoeg de beroepen op die de toekomstige schrijver uitgeprobeerd heeft (iets wat duidelijk tot de verbeelding spreekt van iedereen die over Paustovski schrijft): tramconducteur, matroos, arbeider op een metallurgisch bedrijf in het steenkoolbekken van Donets en in Taganrog, sanitair in WO I, visser op het meer van Azov, reporter voor kranten in Odessa en Batoem, correspondent voor het telegraafagentschap in Moskou

. In zijn literaire biografie ziet hij volgende mijlpalen:

- *Morskie nabroski* in 1925 (met maritieme verhalen, o.a. over de kozakkennederzetting Marioepol)
- Zijn eerste roman *Blistajoesjtsjie oblaka* (1929), een avonturenroman met o.a. autobiografische elementen + reisindrukken over de Zwarte Zee en de Kaukasus
- zijn volgende roman *Romantiki* had succes bij de lezer: begonnen in 1916, verschenen in 1935, een liefdesgeschiedenis aan de vooravond van WO I, over een man die niet kan kiezen tussen twee vrouwen
- Het eerste deel *Kara-Boegaz* verscheen in 1932 (in Zweedse vertaling *Det svarta svalget*, *De zwarte muil*, 1961), zoals veel literaire werken van die tijd een productieroman i.v.m. het eerste Vijfjarenplan (1928-32) over Sovjetgeleerden en ingenieurs die in de woestijn van Toerkmenistan een groot industrieel complex uitbouwen
- Deze lijn werd voortgezet in *Kolchida* van 1934: over een moeras dat in de subtropische Kaukasus omgetoverd wordt in een bloeiende vruchtbare regio
- Mesterton wijst ook op een toen populair genre – de historische roman *Het lot van Charles Lonceville* (1933) over een officier van Napoleon die gevangengenomen wordt en in Petrozavodsk terechtkomt. In 2017 mooi (her-) uitgegeven door de Paustovski Vereniging.
- Het daarna verschenen *Severnaja povest'* (*Verhaal van het Noorden*, 1938) werd vertaald naar het Zweeds (*En nordisk berättelse*) en doet volgens Mesterton denken aan August Blanche (1811-1868), de populaire Zweedse auteur die sociaal geïnspireerde romans schreef en vooral het dagelijkse leven in Stockholm uitbeelde. Het verhaal van Paustovski speelt zich af in Finland, begint in 1826 en vertelt over een dekabrist en drie generaties verbannen Russen.
- Echte internationale bekendheid kwam er toch maar met zijn onvoltooide autobiografie *Povest' o zjizni*. Mesterton vermeldt vijf tot dan vertaalde delen: *Verre jaren*, *Onrustige jeugd*, *Begin van een onbekend tijdperk*, *Tijd van de grote verwachtingen* en *Sprong naar het zuiden*. In het Zweeds verscheen alleen het eerste deel (*Verre jaren*), onder de titel *Jeugd* (1963).
- De Nobel-expert vindt ook het vermelden waard de talrijke verhalen van Paustovski, enkele historische drama's (over Poesjkin en Lermontov), geromantiseerde biografieën (over Sjevtsjenko, Levitan, Kiprenski en Niko Pirosmanni) en zijn boek over zijn schrijverschap *Zolotaja roza* (*De gouden roos*, 1955), dat vertaald is naar het Engels.

- Hij stelt: ‘In de Russische literatuur van onze tijd neemt Paustovski ongetwijfeld een van de leidende plaatsen in. Maar het is geen groot schrijver, zoals ik het begrijp. Zijn boek over het zoutmeer Kara-Boegaz heeft de grootste lof gekregen, maar die deel ik niet helemaal. De boeken die het socialistisch realisme combineren met exotiek, karakteristiek voor zijn eerste werken, worden gekenmerkt door een originele compositie: je kunt het een montage van documentair materiaal en artistieke vertelling noemen. Het enthousiasme over de wonderen van de techniek en de inspiratie van Sovjetpioniers lijken me infantiel en onkritisch. Maar ik deel graag de meer positieve beoordelingen: in zijn reisboek *Klaprozen uit Tasjkent* noemt Arthur Lundkvist zowel het boek over Kara-Boegaz als dat over Kolchide ‘uiterst aangrijpend’, en Folke Isaksson noemde het eerste boek ‘een klein meesterwerk’.

Kinderjaren

- Als verteller ziet hij in Paustovski ‘voor alles een novelist’: ‘Zelfs zijn belangrijkste werken zijn opgebouwd als een serie novellen. Niet in het minst slaat dit op zijn hoofdwerk – *Povest’ o zjizni*, waarvan je de hoofdstukken zou kunnen publiceren als afzonderlijke essays. De autobiografie is samengesteld zoals een mozaïek uit episodes die zonder strenge chronologie en gemakkelijk uit het geheugen opgeroepen worden, in een stijl die doet denken aan de atmosfeer van een saga, vooral merkbaar in de eerste delen, met een authentiek memoireskarakter dat in de volgende delen overheeft. Van de geschiedenissen over de kinderjaren die de schrijver vertelt, spreekt vooral Kiev aan. Het Oekraïense milieu waarin de schrijver opgroeide, met zijn myriades van verschillende etnische groepen, ervaren we als exotisch en primitief. Maar Paustovski wordt aangetrokken niet alleen door het schilderachtige, maar ook door wat menselijk gesproken belangrijk en aanzienlijk is in de taferelen van het oude Rusland, wat hij door zijn kunst redt van de verdwijning.’
- Als voorbeeld citeert Mesterton het hoofdstuk *De herberg aan de Braginka (Kortsjma na Braginke)* uit het eerste deel van het autobiografische verhaal, waar het gaat over dingen die ver van het bed van de Zweedse academieleden midden 20e eeuw liggen, maar ook van de schrijver zelf die het begin van de eeuw beschrijft. De expert merkt op dat de Zweedse vertaling van deze episode niet volledig is, omdat de dertig verzen uit het lied van de blinde man op het graf van de jongen weggelaten zijn, zonder uitleg.’ (In de vertaling van Wim Hertog komen ze wel voor). Die inkorting van de tekst valt niet te verklaren, temeer daar er in de Russische literatuur een grote fascinatie bestond voor de Oekraïense folklore en dat het refrein in dit lied geschreven is in goed Russisch, zonder oekraïnismen.
- De expert legt een link van Paustovski naar de Russische literaire traditie. Zo deelt hij mee dat er een brief is van de door Paustovski hooggewaardeerde Ivan Boenin die hem schrijft dat zijn Herberg aan de Braginka ‘tot de beste verhalen van de Russische literatuur behoort’. Hij heeft het ook over de grote indruk die de vlucht van Tolstoj uit Jasnaja Poljana en zijn dood in Astapovo in 1910 op hem en zijn klasgenoten maakte. Hij brengt ook de in Zweden goed bekende autobiografische verhalen van Maksim Gorki *Kinderjaren* en *Onder de mensen* ter sprake:

o Deze bladzijden zijn, in hun alledaagse eenvoud, onvergetelijk. De schrijver weet het leven waarheidsgetrouw en respectvol te beschrijven. De beelden zijn heropgerakeld door de verteller, die in zijn hart het kind bewaard heeft, helder en levendig. Het ontbreken van problemen geeft aan het boek een groot deel van zijn charme, maar blijft er tegelijkertijd niet toe beperkt. Je vindt er geen grote inspanning in, geen overdenkingen, geen twijfel of de gekregen ervaring wel juist gebruikt werd, geen poging om de grenzen van de alledaagse perceptie van de realiteit te overstijgen. De uitbeelding van de mensen is schematisch, er is geen psychologische diepgang. Het zal niet verwonderen dat Paustovski weg is van de schilderkunst van Rafaël of het beeldhouwwerk van Canova. Paustovski neigt naar sentimentaliteit, vooral als hij bespiegelingen maakt over de kunst en het lot van de kunstenaar. Daar vind je voorbeelden van in *Kinderjaren*. De fantasie die opgeroepen wordt door het schilderij van Vroebeel 'De demon' (een illustratie bij het gelijknamige poëem van Lermontov) leggen getuigenis af van de wezenlijke zwakte die vaak het proza van Paustovski kapot maakt. De ontboezemingen van de schrijver zowel over het schilderij als over het lot van Lermontov zijn banaal en smaakloos, bijna zinloos.

Michail Vroebeel • De demon

o Het is absoluut natuurlijk dat Paustovski een oprecht traditionalist is zowel in zijn opvatting van kunst als in de praktijk van zijn schrijverschap. Hij is beroemd door zijn natuurbeschrijvingen. Verknochtheid aan de traditie heeft ook een sterk positieve kant. Niemand heeft meer gedaan dan Paustovski om de Russische literatuur te redden. Hij heeft schrijvers als Boenin en Babel diensten bewezen, gewoonweg door ze te citeren. Zijn invloed op jonge Russische schrijvers, zoals bijv. op Joeri Kazakov had een enorme betekenis. Een Engelse interviewer vroeg Paustovski eens wat hij vond van experimenten in de Sovjetliteratuur. Hij antwoordde zo ongeveer het volgende: **wij hadden niet voldoende krachten om te experimenteren, die hadden we nodig om de erfenis te bewaren**. De belangrijkste verdienste van Paustovski als schrijver en als mens is dan ook dat hij de literaire erfenis in stand hield.

o Paustovski is een schrijver met grote verdiensten, maar ook met grote tekorten. Wat mij betreft, kan ik niet beweren dat zijn sterke kanten zodanig overwegen boven zijn zwakke dat we hem de Nobelprijs zouden kunnen toekennen. En hij citeert uit de recensie van Folke Isaksson over *Severnaja povest'* (verhaal over de dekabrist Bestoezjev):

Dit is het meest openhartige boek dat ik in handen heb gehad sinds de kinderbibliotheek van Saga (Barnbiblioteket Saga) en het werpt een serieuze vraag op.

Toelichting: deze Saga-kinderbibliotheek was een Zweeds project (1899-1979) dat boeken voor kinderen en jeugd uitgaf met het doel de opgroeiende generatie toegang te geven tot goede literatuur met hoogstaande illustraties. In de benaming 'saga' voelen we duidelijk de nationale romantische geest.

Kinderbibliotheek

M.a.w. Isaksson rekent Paustovski's *Verhaal over het Noorden* tot de kinder- en jeugdliteratuur en plaatst die dus buiten de echt serieuze literatuur, die brandende actuele vragen opwerpt en daar antwoorden op zoekt.

Vraag: kan een schrijver de dag van vandaag, als hij de waarheid wil schrijven, een "open hart" blijven? Ik antwoord dat dit onbereikbaar is. Daar heeft hij gewoon geen woorden voor.

- Daarmee eindigt het rapport van de expert en het verdict is duidelijk: een prachtige schrijver, maar geen grote, niet het niveau van een Nobelprijs. De recensent geeft wel toe dat hij geen Russisch kent en Paustovski niet in het origineel kan lezen, maar vindt hem wel zijn lievelingsschrijver.
- In het slotprotocol van het Nobelcomité staat te lezen: 'Het comité kent het werk van Paustovski een grotere betekenis toe dan in de conclusie van de expert. Zijn hoofdwerk – *Povest' o zizni*, net verschenen in een voortreffelijke vertaling, is wat artistieke rijpheid en hartelijke waarheidsgetrouwheid betreft te vergelijken met de beroemde memoires van Gorki. Het comité twijfelt er niet aan dat dit voorstel gerechtvaardigd is en zou hem warm willen aanbevelen bij de Academie, ook al is er in de situatie van dit jaar wat keuze betreft geen plaats voor een nieuwe [Russische] kandidatuur.'
- Het Nobelcomité kwam op zijn zitting van 9 september 1965 unaniem tot de conclusie dat dit jaar Michail Sjolochov in aanmerking kwam. Toen hij in 1967 voorgedragen werd, moest hij het onderspit delven tegen andere, even vooraanstaande schrijvers.
- Drie jaar later overleed Konstantin Paustovski. Het *Svenska Dagbladet* bracht een bericht van zijn correspondent uit Moskou (16 juli 1968), waarbij gewezen werd op de inzet van Paustovski voor vervolgd schrijvers, maar ook dat hij het jaar ervoor de Leninorde kreeg: 'De dood van Paustovski heeft een grote resonantie gehad bij de Sovjetintelligentsia. Velen vinden hem de bijna beste moderne prozaschrijver, "een meesterlijke stilist" en bovendien de bijna ongenaakbare beschermer van vervolgd. Paustovski trad naar voren als vertegenwoordiger van de romantiek en exotiek in een tijd van wrede revolutionaire zuiveringen en nivellering van de stijl.'
- *Dagens nyheter* reageerde op de dood van de schrijver met een necrologie van Artur Lundkvist (17 juni 1968): 'Konstantin Paustovski behoort niet tot de allergrootse namen onder de Sovjetschrijvers, maar hij is, zonder twijfel, de meest gevoelige en aantrekkelijke van hen allen.' Elke ontmoeting met deze 'romanticus van het socialisme' raakte Lundkvist diep. Toen hij hem uiteindelijk te pakken kreeg (1962) schreef hij: 'Zijn ontvangst was hartelijk en vriendschappelijk, spontaan en zonder dwang. Met levendig enthousiasme vertelde hij over Gorki, over zijn vriend Pasternak, over het proza van Isaak Babel, over de schitterende natuurbeschrijvingen bij Prisjvin. Zelfs toen ik erom vroeg, vertelde hij niets over zichzelf. Het literaire talent van Paustovski is buitengewoon aantrekkelijk en menselijk en in zijn na de revolutie gemaakte werken bewaart hij een aantal artistieke en sociale kenmerken die eigen zijn aan vrijheid van schrijven.'

De Zweedse Academie
Svenska Akademien

Na dit alles, dames en heren, zult u waarschijnlijk wat verweerd achterblijven. Ja maar, er was toch een legende – die wij graag geloofden – dat Paustovski de Nobelprijs wel echt verdiend had, maar dat de Sovjets daar een stokje voor gestoken hebben. Ik zal de eerste zijn om toe te geven dat het een mooi verhaal is, maar na het verhaal dat de archieven vertellen, is het wellicht toch een hypothese.

Ik heb over deze legende gecorrespondeerd met Tatjana Martsjenko die enkele jaren geleden een uitvoerige, dikke studie heeft gepubliceerd over de Russische literatuur en de Nobelprijzen. Sjolochov krijgt er 100 blz., Paustovski 20. Ik heb haar op de man (ik bedoel vrouw) gevraagd of ze de legende kende. Ze antwoordde – als echte wetenschapper – dat ze zich alleen kan baseren op de archieven, want die liegen of fantaseren niet, maar dat er geen enkel document te vinden is dat deze legende / hypothese bevestigt. En dat ze zich dus moet neerleggen bij wat de archieven openbaren. En die zeggen dat de expert van het Nobelcomité Paustovski weliswaar een belangrijke schrijver vond, een interessante, intrigerende, fascinerende literator, maar geen grote, niet groot genoeg voor de Nobelprijs. Ik begrijp dat mondelinge druk van Sovjetdiplomaten niet terug te vinden is in de protocollen van het Nobelcomité, dat natuurlijk nooit gehoord zou willen hebben dat het zich had laten beïnvloeden door diplomatieke druk. En zeker niet na de pijnlijke affaire met Pasternak die in 1958 de Nobelprijs wel kreeg en een storm van protest in de Sovjetunie uitlokte.

Foto: Jo Polak

Ik denk met bewondering terug aan de reactie van Paustovski die opgeroepen werd om Pasternak te veroordelen: hij bleef rustig verder vissen en zei **'breng mij die roman eens, dan lees ik hem en dan laat ik wel weten wat ik ervan vind'**. Ik vind dit geniaal.

Alleen dat al verdient wellicht een Nobelprijs, misschien niet voor literatuur, maar voor... Zivildcourage, burgerlijke moed.

Ik moet toegeven dat ik een beetje ontgoocheld ben. Ik vrees dat de Italianen weeral eens gelijk hebben: si non è vero... è ben trovato.

Prof. Em. Emmanuel Waegemans

^[1] Alle informatie over Paustovski in Zweden is ontleend aan de gedetailleerde studie van Tatjana Martsjenko, die in de archieven van de Zweedse Academie heeft kunnen werken: *Roesskaja literatoera v zerkale Nobelevskoj premii*. Moskou 2017.

Colofon #26

Redactie

Netty van Rotterdam • Greet Vanhassel • Ria Verbergt

Adres redactie

Desguinlei 64, 2018 Antwerpen • redactie@paustovski.org

www.paustovski.org

De algemene nieuwsbrief:

- Deze *Algemene nieuwsbrief* #26 wordt verstuurd naar leden, vrienden en sympathisanten van de VKP en staat op de website
- Uitgave van de Vereniging Konstantin Paustovski
- 29 februari 2024